

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 11.107.005 Донецького державного
університету управління
Міністерства освіти і науки України
доктору наук з державного управління,
професору Стойці А.В.

ВІДГУК

офіційного опонента

доктора наук з державного управління, професора
Орлової Наталі Сергіївни, професора кафедри державного управління,
публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського
національного економічного інституту ім. Семена Кузнеця, на дисертаційну
роботу **Кравченко Олени Вікторівни**
на тему «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними
потокami на засадах реформування територіальної організації влади»,
на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне
управління та адміністрування» зі спеціальності 281 «Публічне управління
та адміністрування»

1. Актуальність обраної теми та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Актуальність дисертаційної роботи Кравченко Олени Вікторівни на тему «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади» зумовлена необхідністю розробки нових механізмів публічного управління, а також рекомендацій щодо надання професійної інформаційно-технічної допомоги діяльності державних органів та сприяння формуванню сервісно-орієнтованої держави в умовах ризик-орієнтованої економіки сучасності. Авторка цілком слушно наголошує на важливості питань трансформації традиційної моделі державного управління (організованої та регламентованої з метою організації, захисту або трансформації впливу держави на суспільне життя на основі її влади) в модель публічного управління інформаційними потоками.

На актуальність дисертації вказує її зв'язок з державними стратегічними документами, регіональними програмами та планами, а також відповідність обраної тематики плану науково-дослідних робіт Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України за темами: «Теоретичні та прикладні проблеми підвищення конкурентоспроможності держави та регіонів на засадах удосконалення механізмів управління економікою на галузевих, міжгалузевому та регіональних рівнях» (№ державної реєстрації 0110U002887), «Теоретико-методологічні засади розроблення та функціонування механізмів державного управління на центральному, регіональному, галузевому рівнях в різних

сферах суспільного життя» (№ державної реєстрації 0110U002889), «Інформаційні технології та інформаційне забезпечення в системі державного управління на регіональному та місцевому рівнях» (№ державної реєстрації 0119U102164), в рамках яких Кравченко О.В. окреслені теоретико-методологічні підходи до визначення напрямів удосконалення інноваційних механізмів публічного управління в розвитку інформаційного суспільства, науково обґрунтовані прикладні рекомендації з механізмів їх інфраструктурного розвитку.

2. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність. Загальний аналіз змісту дисертації свідчить, що дослідження являє собою самостійно виконану аргументовану, комплексну роботу, яка має високий науково-теоретичний та прикладний рівень. Вдала структурна побудова дисертації свідчить про науково вивірений підхід до вирішення поставлених завдань і досягнення мети. Сформульовані у дисертації мета і завдання дослідження (с. 19-20), їх постановка та послідовність виконання дозволили отримати нові наукові результати. Об'єкт та предмет дослідження відповідають вимогам та дозволяють всебічно проаналізувати поставлену проблему (с. 20). У ході проведеного дослідження Кравченко О.В., відповідно означеним об'єкту та предмету, сформульовано ряд теоретичних положень, удосконалено науково-методичні підходи, розроблено науково-прикладні рекомендації щодо удосконалення механізмів публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади.

Дисертаційна робота виконана на достатньо високому науковому рівні. Зміст дисертаційної роботи Кравченко О.В. свідчить про ґрунтовний аналіз як законодавчої бази, наукових напрацювань, так і зарубіжного й вітчизняного досвіду з предмету дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження виступили фундаментальні положення державного та публічного управління інформаційними потоками, зокрема теорії публічного управління, концепції інформатизації, концепції сталого розвитку, теорії управління та теорії систем, а за методологічний апарат дослідження обрано діалектичний метод пізнання, системний та комплексний підхід до вирішення проблеми формуванні механізмів публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади. При виконанні роботи використано джерела фактичного матеріалу, якими виступили результати досліджень вітчизняних і закордонних науковців, а також власні дослідження автора. Нормативно-правову базу склали Конституція України, Закони України, постанови Кабінету Міністрів України.

Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації (с. 80-85, 140-142, 196-197, 198-201) є достатньо обґрунтованими з точки зору логіки та методології наукового дослідження та отримані із використанням сучасних наукових підходів і загальноприйнятих в науці публічного управління методів, таких як системний підхід, історико-правовий, термінологічний методи та метод абстрагування, догматичний

метод, формально-логічний метод, комплексний підхід. Високий ступінь вірогідності та наукової обґрунтованості результатів дослідження також забезпечено використанням значного обсягу літературних джерел – 235 найменувань (с. 202-226).

Одержані наукові та практичні результати підтверджено апробацією на конференціях, позитивним досвідом практичного впровадження, публікаціями у відкритому друку.

3. Основні положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, їх наукова новизна. У дисертації Кравченко О.В. отримані нові наукові результати, які в сукупності розв'язують важливу науково-прикладну проблему поглиблення теоретичних та методичних засад, а також розробки науково-практичних рекомендацій щодо формування інноваційних механізмів публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади. На особливу увагу та підтримку заслуговують такі пропозиції і висновки здобувача:

- ідеологічне підґрунтя стратегії публічного управління інформаційними потоками в Україні, яке доведено врахуванням наявного зарубіжного досвіду, спрямованого на посилення взаємодії посадових осіб та громадянського суспільства, за умови, що інтеграційно-правові, адміністративно-організаційні, фінансово-економічні, інформаційно-комунікаційні механізми інтегровані у загальну систему управління (с. 143-168);

- теоретико-методологічні підходи відносно характеристики трансформації традиційної моделі публічного управління, а також визначені зміни, виявлені в інформаційному суспільстві та структурно-функціональному забезпеченні державних органів, які будуть використані для побудови «електронної держави» як способу управління державною владою шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій, (с. 86-107);

- методологічні підходи до визначення напрямів удосконалення інноваційних механізмів публічного управління в розвитку інформаційного суспільства: перехід від державного управління до комплексної цифровізації у публічному управлінні та перехід комунікаційних систем на цифрові формати; (с. 169-181);

- організаційне та фінансове забезпечення публічного управління інформаційними потоками через пропозиції щодо механізму інформаційної діяльності, включаючи деталізацію процесів визначення та досягнення довгострокових та поточних пріоритетів, обґрунтування організаційних заходів щодо цих процесів, у тому числі використання функціональної діагностики (с. 182-195);

- теоретичне обґрунтування заходів інфраструктурної підтримки інноваційних механізмів публічного управління, які посилюють роль інформаційного потоку на основі співпраці місцевої влади з державними установами та містобудівниками для вирішення проблем інформаційного забезпечення (с. 108-125);

- категоріально-понятійний апарат, що концептуально уточнює зміст термінів «публічне управління інформаційними потоками», «механізм публічного управління інформаційними потоками», зміст, яких необхідно адаптувати до сучасних викликів, що забезпечує наукове тлумачення існуючих визначень (с. 32-43);

- узагальнення світових тенденцій та системний підхід до особливостей публічного управління інформаційними потоками дають змогу виділити такі незворотні характеристики які стали підґрунтям розвитку інформаційних суспільств за кордоном (лібералізація телекомунікаційного ринку, мережевих та інформаційних магістралей, безпека послуг інформаційного ринку, спрощення мережевого доступу до публічних послуг, розвиток цифрових мереж та створення сприятливих умов для надання цифрових послуг) (с. 63-79).

Як простежується з наукової новизни, розроблені теоретичні та методичні аспекти дослідження забезпечуються їх прикладною реалізацією і націлені на розвиток механізмів публічного управління інформаційними потоками в Україні.

4. Теоретична цінність і практична значущість результатів дисертаційної роботи. Теоретична цінність отриманих у дисертаційній роботі О.В. Кравченко результатів полягає в поглибленні теоретичних основ, розвитку методичних підходів і обґрунтуванні організаційних засад удосконалення інноваційних механізмів управління системою інформаційних потоків як елементів політичної та економічної системи держави.. Саме на їх підставі слід визначати стратегічні пріоритети інформаційного розвитку суспільства, націлені на збалансованість процесів у організаційно-правовому, фінансово-економічному, соціально-психологічному механізмах публічного управління інформаційними потоками.

Практичне значення наукових результатів полягає в тому, що основні теоретичні та методичні положення дисертації є підґрунтям для практичного вдосконалення методів, засобів, принципів реалізації інформаційної політики, перелік яких пропонується дисертантом на додаток до принципів професійного, інформаційно-аналітичного та технічного регулювання інформаційного потоку вхідної, внутрішньої та вихідної інформації. Уваги також потребує запровадження різноманітних форм електронної участі громадськості в політичному процесі та управлінні державними справами як передумови залучення громадянського суспільства до виконання основних державних рішень на різних рівнях для посилення їх громадського характеру в умовах європейської інтеграції України.

Здобувачем зроблені пропозиції, які впроваджені в діяльність Виконавчого комітету Дружківської міської ради, Благодійної організації «Благодійний фонд «ГРОМАДА ЗА МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ», Донецького державного університету управління, що підтверджено довідками про впровадження результатів, які представлено у додатку А дисертації (с. 228-230).

5. Повнота викладання наукових результатів дисертації в опублікованих працях. Основні положення та результати дослідження повністю відображені в наукових публікаціях, а саме: в 17 наукових працях, з яких: одна – розділ монографії, 7 – статті в наукових фахових виданнях України (у т.ч. 2 – у виданнях, внесених до міжнародних наукометричних баз), 1 – стаття в періодичному науковому виданні інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, 8 – публікації у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій – 5 ум. друк. арк., особисто автору належить 3,5 ум. друк. арк. У цілому, детальний аналіз дисертаційної роботи та публікацій його результатів дає підстави констатувати ідентичність основних положень і рекомендацій.

У процесі оприлюднення наукових результатів було дотримано вимоги пунктів 9, 11 і 12 Постанови КМУ «Про присудження ступеня доктора філософії», від 06.03.2019 р. № 167, а також Наказу МОН від 23.09.2019 р. № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», що підтверджує достатність публікацій.

6. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності. Аналіз дисертації та наукових публікацій Кравченко О.В., у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, дає підстави констатувати недопущення здобувачкою порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації). Дисертаційна робота Кравченко Олени Вікторівни на тему: «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади» перевірена на унікальність тексту за допомогою он-лайн сервісу пошуку плагіату “Unicheck”, що не виявило порушень академічної доброчесності.

7. Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Дисертаційна робота відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Обсяг анотації, основного тексту дисертації цілком відповідає встановленим вимогам. Виклад матеріалу роботи здійснено у науковому стилі з дотриманням вимог до структури та логіки дослідження згідно завдань, спрямованих на досягнення визначеної мети. Оформлення дисертації відповідає вимогам Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Список використаних джерел оформлено за ДСТУ 8203-2015.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, слід зазначити, що деякі його положення є дискусійними та потребують додаткової аргументації:

1. В першому розділі дисертаційної роботи здобувачка слушно розглядає сучасний стан наукових досліджень щодо сутності поняття «інформаційні потоки», розкриває зміст публічного управління в умовах

розвитку інформаційного суспільства. Однак недостатньо звертає увагу на розгляд сутності та змісту наукової категорії «територіальної організації влади», що є доцільним та логічним, враховуючи тему дисертаційної роботи.

2. На стор. 48 дисертаційної роботи (рис. 1.2.) автором наведено механізм реалізації мети та завдань інформаційної безпеки України. Однак, доречним було б окреслити на рисунку не тільки інституції, а також саме мету і завдання та інші складові механізму.

3. У пп.1.3. здобувачка зазначає, що одними з лідерів за рівнем охоплення населення Інтернет-взаємодією з органами державної влади є такі країни, як Естонія та Данія. Було б доречно звернути більше уваги саме на ці країни, які виявилися найбільш ефективними у побудові системи публічного управління інформаційними потоками та ретельно вивчити саме їх досвід.

4. У другому розділі здобувач звертається лише до констатації факту існування певних нормативно-правових актів та наведення їх сутності та змісту за об'єктом дисертації. Разом із тим, доцільно було більш ретельно підійти до аналізу наявних проблем та суперечностей у діючому законодавстві.

5. Також, у розділі 2 дисертаційної роботи здобувачкою обґрунтовано функціонування організаційно-правового, фінансово-економічного, соціально-психологічного механізмів публічного управління інформаційними потоками. Однак недостатньо наведено аргументації та теоретико-методичного обґрунтування з приводу саме такого вибору механізмів.

6. У п.3.1. вимагає додаткового пояснення інформація щодо використання різних показників у моніторингу та реалізації механізмів публічного управління інформаційними потоками. Які саме з наведених статистико-аналітичних показників характеризують сучасний стан розвитку інформаційного забезпечення, а які – результативність механізмів публічного управління інформаційними потоками.

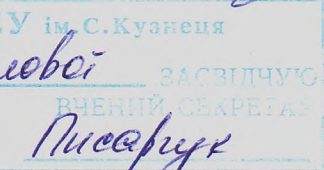
Викладені дискусійні питання та зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку представленої дисертаційної роботи.

9. Загальний висновок. Дисертаційна робота Кравченко Олени Вікторівни на тему: «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади» містить оригінальні підходи до розв'язання ряду теоретико-методичних і прикладних завдань, що мають важливе значення для науки публічного управління. Основні положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертації, є обґрунтованими та достовірними, отримали апробацію на науково-практичних конференціях різних рівнів, запроваджені у діяльність органів влади, бізнесу, громадських організацій, наукових та освітніх закладів. Основні результати дисертаційної роботи знайшли відображення у публікаціях автора. Зміст дисертації логічно побудований і відповідає встановленій меті. Поставлені наукові завдання вирішені, мету досягнуто. Мова дисертації – лаконічна, є коректною та зрозумілою.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Кравченко Олени Вікторівни на тему «Інноваційні механізми публічного управління інформаційними потоками на засадах реформування територіальної організації влади» за своїм науковим рівнем, практичною цінністю, обсягом і оформленням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), та вимогам Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167, а її авторка, Кравченко Олена Вікторівна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент:

доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри
державного управління, публічного
адміністрування та регіональної
економіки Харківського національного
економічного інституту ім. Семена
Кузнеця

Наталія ОРЛОВА